

Reykjavík 12. maí 2021

Efni: Umsögn um að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun, nr. 95/2018 (Ferðatryggingasjóður).

Hinn 28. apríl sl. barst Samtökum ferðaþjónustunnar – SAF beiðni um umsögn um frumvarp um breytingu á lögum pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun (Ferðatryggingasjóður). Með frumvarpinu er lagt til að komið verði á fót nýju tryggingakerfi fyrir pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun í stað þess tryggingakerfis sem rekið hefur verið að mestu óbreytt um áratugaskeið. Hið nýja fyrirkomulag felur í sér stofnun sameiginlegs tryggingasjóðs sem tryggi endurgreiðslur til ferðamanna við ógjaldfærni eða gjaldþrot seljenda pakkaferða og samtengdra ferðatilhaganna.

Samtök ferðaþjónustu – SAF hafa farið yfir frumvarpið á vettvangi sínum og vilja koma að eftirfarandi athugasemdum.

Nýtt kerfi til einföldunar fyrir bæði neytendur og ferðaskrifstofur

Í frumvarpinu er góð yfirferð yfir sögu laga á þessu sviði. Góð lýsing á núverandi kerfi og hvernig hið nýja kerfi verður háttað. Þar kemur m.a. fram að við samningu frumvarpsins var meðal annars horft til danska og norska tryggingasjóðsins. Frumvarpinu er ætlað að bæta hag neytenda og ferðaskrifstofa. Með hinu nýja tryggingakerfi á að bæta neytendavernd og gera ferðaskrifstofum kost á setja fjármuni frekar í rekstur en að binda háar fjárhæðir í tryggingafé eins og núverandi kerfi gerir ráð fyrir. SAF hafa á sl. árum bent á að núverandi kerfi sé afar dýrt í framkvæmd fyrir ferðaskrifstofur og hafa stjórnvöld tekið undir það.

Frumvarpinu er ætlað að svara þeirri gagnrýni og gera það vel. Í frumvarpinu er vel lýst hvernig núverandi kerfi geti verið kostnaðarsamt fyrir ferðaskrifstofur. Stærsti kostnaðarliður ferðaskrifstofu í dag getur falist í miklum fórnarkostnaði fjármagns en með breytingunni þá á að koma á fót hagstæðara og skilvirkara tryggingakerfi og lágmarka þá ókosti sem almennt fylgja tryggingaskyldu vegna pakkaferða. Með samtryggingakerfi, eins og mælt er fyrir í frumvarpinu, í formi tryggingasjóðs lækkar fjárbinding ferðaskrifstofa í formi veðs fyrir bankaábyrgðum vegna trygginga umtalsvert sem mun bæta rekstrarskilyrði þeirra fyrirtækja. Frumvarpið tryggir einnig að markmið tilskipunar 2015/2302/ESB séu innleidd í íslenskan rétt með fullnægjandi hætti þó svo að lagt sé til að tryggingakerfinu verði breytt. Þannig verður neytendaverndin engu minni hér á landi en í öðrum ríkjum Evrópu.

Ljóst er að á næstu misserum verður fjárhagsstaða ferðaskrifstofa þröng á meðan þær eru að rísa upp eftir tekjufallið sem Kórónuveirufaraldurinn hefur ollið. **Því leggja samtökin leggja til að við bráðbirgðaákvæði frumvarpsins verði bætt við ákvæði sem heimili ferðaskrifstofum sem hófu rekstur árið 2019 eða fyrr að greiða stofnfé til sjóðsins í fjórum jöfnum greiðslum fyrsta árið.**

Eftirlit með óskráðri starfsemi

Breytingin sem drögin að frumvarpinu og reglugerðinni mæla fyrir um er jákvæð fyrir starfsemi ferðaskrifstofa hér á landi. Lagaumhverfið og framkvæmdin mun því batna til muna með hinu nýja kerfi. Eftirlitið með ferðaskrifstofum er af hinu góða ef það er sanngjarnt og skilvirkt. Það er mikilvægt að fylgjast með starfsemi fyrirtækja í þessari þjónustu sem og annarri ef eftirlitið er sanngjarnt og skilvirkt.

Það er engum til góða að starfandi sé óskráð starfsemi sem starfar með ólögætum hætti. Það hagnast enginn á því, hvorki neytendur né hin skráða starfsemi sem fylgir settum reglum. Eftirlitið verður einnig að vera með þeim hætti að hægt sé að beita umsvifalausum viðurlögum sem eru ótvíræð. Í þessari starfsemi þarf öflugt eftirlit með ólöglegri og óskráðri starfsemi og því skora samtökin á stjórnvöld að efla eftirlitið og grípa til aðgerða þegar þess er þörf.

Ferðafélög og samkeppni

Í 4. gr. frumvarpsdraganna kemur fram, eins og í 24. gr. núgildandi laga, að seljendur eru leyfisskyldir. Hins vegar kemur fram í 7. mgr. 7. gr. laga um Ferðamálastofu nr. 96/2018 að Ferðamálastofa ákveður hvaða íslensk ferðafélög eru undanþegin ákvæðum laganna að því er lýtur að ferðum innan lands. Að því sögðu getur Ferðamálastofa ákveðið hvaða íslensk ferðafélög séu undanþegin því að hafa ferðatryggingu. SAF skora á stjórnvöld að afnema ákvæði 7. mgr. 7. gr. enda er engin ástæða til að skekkja samkeppnisumhverfi þeirra sem gera útá það að selja pakkaferðir til allra.

Íslensk ferðafélög selja þjónustu sína í samkeppni við íslenskar ferðaskrifstofur en þurfa þó ekki að vera leyfisskyld. Ferðafélög selja ferðir til almennings og er því að hluta, að minnsta kosti, í beinni samkeppni við ferðaskrifstofur sem þurfa að setja fjármuni til tryggingar. Ferðir ferðafélaga eru því vissulega í atvinnuskyni þó hluti fjármuna þeirra fari í að greiða rekstur og til uppbyggingar á skálum víða um land. Í ljósi þess að ferðafélög eru ekki eingöngu að bjóða ferðir til félagsmanna sinna heldur á almennum markaði þá leggja samtökin til að heimild Ferðamálastofu að heimila innlendum ferðafélögum að vera undanskilin leyfisveitingu verði afnumin.

Samtökin áskilja sér rétt til að koma með frekari ábendingar á síðari stigum.

Virðingarfyllst

F.h. Samtaka ferðaþjónustunnar

Baldur Sigmundsson, lögfræðingur

Gunnar Valur Sveinsson, verkefnastjóri